

iar tema transformărilor sociale devine cea mai de seamă temă în lirica sa politică.

În anul 1928, nu mult după apariția culegerii de versuri a lui Wł. Broniewski *Fum deasupra orașului*, în paginile revistei «*Wiadomości Literackie*» s-a deschis o discuție asupra poeziei proletare. În articolul intitulat «Poezia nobiliei nepriceperi» scribul reacționar I. Gulka-Laskowski, inițiind această discuție, a încercat să denigreze poezia proletară. În articolul de răspuns apărut la 22 ianuarie 1923 și intitulat «Ieri, azi și mâine în poezia poloneză», Broniewski și-a precizat poziția sa de poet revoluționar, criticind pe cei ce socoteau literatura un fenomen în afara claselor, iar propria lor poziție ca artiști o considerau neutră, în afara partidelor. «În lupta dintre două lumi, lumea dominației capitalului și lumea muncii ce se eliberează, parazitismul ideologic pierde terenul de sub picioare. Nu există o a treia parte a baricadei: savantul, scriitorul, artistul... trebuie să-și ocupe locul în lupta socială»<sup>11</sup>.

Nu privighetorile, nu stelele vor inspira poetul proletar, ci chipul muncitorului luptător care transformă societatea precum și cîntecele de luptă ale muncitorimii poloneze: «Varșovianca» și «Mazurca cătușelor». Literatura trebuie să reflecte lupta de clasă, interesele celor ce muncesc, idealurile lor și să lupte pentru înfăptuirea acestor idealuri.

Avîntul mișcării revoluționare, strălucita victorie a Partidului Comunist, care în alegerile din 1928 a obținut aproape un milion de voturi, toate acestea au favorizat în anii ce au urmat dezvoltarea literaturii proletare. Către mijlocul deceniului al treilea scriitorii progresiști polonezi s-au unit în gruparea literară «Trei salve», care a jucat un rol important în propășirea literaturii proletare. În declarația publicată în anul 1925, scriitorii acestei grupări au făcut cunoscută hotărîrea lor de a lupta de partea clasei muncitoare, pentru o nouă orînduire socială.

Între anii 1927—1929 Wł. Broniewski scrie operele sale cele mai reprezentative: «Făuritorilor de legi», «Łódz», poemul «Comuna din Paris», opere pline de patos revoluționar, de credință nestrămutată în forța de neînvins a proletariatului.

Walcz, barykado!  
Giń, nieugięta!  
Będzie zwycięstwo,  
Będzie zapłata.  
Ludu roboczy,  
Pamiętaj!  
Proletariusze,  
Francji i świata!

În aceeași ani L. Szenwald cheamă la lupta împotriva dușmanului de clasă în poezia sa «Revoluționara» (1929). În poeziile lui St. P. Dobrowolski apare ca erou omul muncii, care altădată era o simplă anexă a mașinii, iar acum se transformă într-o forță de sine stătătoare (*Krzyk*).

În operele celor mai de seamă scriitori-proletari se observă tendința continuă de a afla un nou drum spre viitor, proletariatul apărînd ca protagonistul luptei ce se dă pentru evocarea acestui viitor. Într-un fel cu totul nou a fost rezolvată problema poporului, ca forță hotărîtoare în dezvoltarea istoriei.

<sup>11</sup> Vezi culegerea *Современная польская литература*, Moscova, 1953, p. 193.